Eiers søknad om ny godkjenning:

Hensikt (formål med prosedyren)

Sikre at barnehagemyndigheten vurderer en barnehages egnethet, og om det er nødvendig med godkjenning ved endringer i eksisterende barnehager, jf. barnehageloven § 6 tredje ledd.

Omfang (virkeområde, hvem skal bruke prosedyren)

rettslige grunnlag:

- Lov om barnehager med forskrifter, særlig §§ 6, 14 og 14 a.
- Utdanningsdirektoratets veiledning «Nye regler for godkjenning av private barnehager».
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven).

Forvaltningsloven omfatter her de bestemmelsene i forvaltningsloven og ulovfestet forvaltningsrett som er relevante for søkeren i søknadsprosessen, herunder veiledningsplikten, krav til saksbehandlingen og innhenting av opplysninger.

Andre offentlige instansers myndighetsoppgaver i forbindelse med godkjenningspliktige endringer i eksisterende barnehager:

- Plan- og bygningsloven § 21-10 jf. §§ 23-3 og 24-1. Ansvarlig myndighet er kommunen.
- Arbeidsmiljøloven § 18-9. Ansvarlig myndighet er Arbeidstilsynet.
- Regelverket om registrering eller godkjenning av ny næringsmiddelvirksomhet, jf. matloven. Ansvarlig myndighet er Mattilsynet.

Andre myndigheters uttalelser og eventuelle vilkår fremgår av

- Ferdigattest, eventuelt midlertidig brukstillatelse, etter plan- og bygningsloven fra kommunen.
- Godkjenning etter forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger § 15 fra kommunen.
- Samtykke fra Arbeidstilsynet, når dette kreves etter arbeidsmiljøloven § 18-9.
- Registrering hos Mattilsynet ved matservering.

Barnehagemyndigheten må gjøre seg kjent med disse uttalelsene og eventuelle vilkår for å vurdere om de får betydning for barnehagens godkjenning. Dette innebærer at hvis for eksempel en annen myndighet har bestemt at en gitt del av arealet ikke kan inngå i

barnehagens totale leke- og oppholdsareal, må barnehagemyndigheten legge samme begrensning til grunn.

Ansvar (roller/funksjoner med ansvar for oppgaver i prosedyren)

Barnehageeier søker om godkjenning av endringer som går utover rammene for eksisterende godkjenning, og legger frem aktuell dokumentasjon, jf. barnehageloven § 6 tredje ledd.

Barnehageeier har ansvar for å registrere virksomheten riktig i Enhetsregisteret.

Barnehageeier melder kommunen om endringer, organisatoriske og andre. Private barnehager har meldeplikt til kommunen og Utdanningsdirektoratet ved organisatoriske endringer, jf. barnehageloven § 23 c.

Kommunen som barnehagemyndighet behandler søknader om godkjenning etter barnehageloven §§ 14 og 14 a.

Kommunen som barnehagemyndighet må involveres tidlig i barnehagens prosjekter, og vurdere om endringene krever godkjenning.

Beskrivelse (aktivitet)

Barnehager skal være godkjent av kommunen som barnehagemyndighet før virksomheten kan settes i gang. Barnehager skal også søke om godkjenning av endringer som går utover rammene for eksisterende godkjenning før endringene gjennomføres, jf. barnehageloven § 6 andre og tredje ledd.

Når en allerede godkjent barnehage ønsker å foreta endringer, må det vurderes om disse går utover rammene for barnehagens godkjenning. Det er kommunen som barnehagemyndighet som avgjør om endringene krever godkjenning, jf. barnehageloven §§ 14 og 14 a og Prop. 138 L (2024-2025) side. 72

Det skilles mellom endringer i etableringsgodkjenningen etter § 14, som gjelder private barnehager, og endringer i driftsgodkjenningen etter § 14 a, som gjelder både kommunale og private barnehager. Ved endringer i etableringsgodkjenningen vurderes søknaden etter momentene i § 14 første ledd. Ved endringer i driftsgodkjenningen foretar kommunen en egnethetsvurdering etter § 14 a.

Endringer kan være knyttet til eierskifte, organisasjonsform, bygningsmasse, uteområde, leke- og oppholdsareal eller utvidelse av barnehagedriften. Det må foretas en konkret vurdering av om endringene går utover rammene for godkjenningen. Endringer i driftsgodkjenningen vurderes ut fra kravene som kan utledes av barnehageloven §§ 1, 1 a og 2, som regulerer barnehagens formål og innhold, jf. § 14 a første ledd.

Barnehagens lokaler og uteområder må være egnet for barnehagedrift. Endringer i barnehagens lokaler og/eller uteområder kan derfor føre til krav om godkjenning. Også andre endringer i driften som går utover rammene for godkjenningen, krever godkjenning, jf. barnehageloven § 6 tredje ledd og Prop. 138 L (2024-2025) side 72.

Dersom endringen krever at barnehagen må ha ny godkjenning fra andre myndigheter, for eksempel etter plan- og bygningsloven, kan det være et argument for å kreve godkjenning etter barnehageloven.

Dersom barnehagen flytter til et annet sted, vil lokalene og uteområdene være endret sammenliknet med de fysiske rammene som lå til grunn for den opprinnelige godkjenningen. For å sikre at kravene i barnehageloven §§ 1, 1 a og 2 oppfylles, må barnehagen i slike tilfeller få godkjent endringen, jf. § 6 tredje ledd og Prop. 138 L (2024-2025) side 72.

Endring av godkjent leke- og oppholdsareal per barn og utvidelse av eksisterende drift er andre eksempler på endringer som krever godkjenning, jf. Prop. 138 L (2024-2025) side. 72

Dersom en barnehage endrer organisasjonsform og organisasjonsnummer, krever ikke det nødvendigvis en ny godkjenning. Kommunen må vurdere hvor store de faktiske endringene er, og om de går utover rammene for eksisterende godkjenning.

Ved et eierskifte, kjøp av aksjer eller salg av virksomheten skal barnehagemyndigheten veilede nye eiere for å sikre videreføring av driften. Eierskifte medfører ikke i seg selv krav om ny godkjenning. Dersom ny eier ikke har til hensikt å endre barnehagens drift utover rammene for eksisterende godkjenning, er det som utgangspunkt ikke nødvendig å søke om ny godkjenning, jf. Prop. 138 L (2024-2025) side 63.

Dersom ny eier ønsker å foreta endringer som går utover rammene for eksisterende godkjenning, må det søkes om godkjenning før endringene gjennomføres. Private barnehager skal melde fra om eierskifte og andre organisatoriske endringer til kommunen og Utdanningsdirektoratet så snart endringen er besluttet, jf. barnehageloven § 23 c.

Dersom barnehagemyndigheten i sine risikovurderinger får indikasjoner på at en barnehage ikke drives i tråd med godkjenningen etter at ny barnehageeier har tatt over barnehagen, kan det være aktuelt å føre tilsyn med barnehagen for å avdekke eventuelle brudd på regelverket eller vilkårene som er stilt for godkjenningen, jf. barnehageloven § 53 første ledd.

Dersom endringer i en privat barnehage krever godkjenning, må kommunen også vurdere om endringene får betydning for barnehagens rett til eller beregning av kommunalt tilskudd, jf. barnehageloven §§ 14 og 19 og finansieringsforskriften. Barnehagemyndigheten må gjøre barnehageeier oppmerksom på eventuelle tilskuddsmessige konsekvenser, slik at eier kan vurdere om endringene likevel er ønskelige. Private barnehager som hadde rett til tilskudd

ved ikrafttredelsen 1. august 2026, beholder i utgangspunktet denne retten, jf. § 19 andre ledd.

For at barnehagen skal beholde godkjenningen, er det en forutsetning at virksomheten drives i samsvar med regelverket og godkjenningen. Hvem som er ansvarlig for at barnehagen drives i samsvar med loven, følger av barnehageloven § 7. Dersom regelverket endres, må den ansvarlige sikre at barnehagen drives i samsvar med nye regler.

Dersom vilkårene for godkjenning endres som følge av nytt regelverk, vil en godkjenning som allerede er gitt, som utgangspunkt fremdeles være gyldig. Eksisterende godkjenninger og retten til tilskudd må likevel vurderes i lys av gjeldende regler, herunder bestemmelsene om bortfall av etableringsgodkjenning og rett til tilskudd, jf. barnehageloven §§ 14 tredje ledd og 19 andre ledd.

Barnehageeier skal sende søknad om godkjenning av endringer i god tid før endringene gjennomføres, jf. barnehageloven § 6 tredje ledd. Avgjørelser om godkjenning av endringer er enkeltvedtak. Vedtaket bør være så konkret som mulig. Det bør for eksempel være lett å finne barnas totale leke- og oppholdsareal og barnehagens arealnorm i godkjenningen. Godkjente endringer innarbeides i det opprinnelige godkjenningsvedtaket eller i et nytt vedtak, avhengig av endringens omfang, jf. Prop. 138 L (2024–2025) side 72.

Dokumenter som skal legges ved søknad om godkjenning for å vurdere om barnehagen vil være egnet etter barnehageloven §§ 1, 1 a og 2: se «Rutine godkjenning ordinær barnehage».

Vurderingen av om barnehagen er egnet etter barnehageloven §§ 1, 1 a og 2 innebærer at barnehagemyndigheten må gjøre en konkret og helhetlig vurdering av om barnehagen er egnet til å oppfylle bestemmelsene og forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Dette innebærer blant annet at barnehagemyndigheten må vurdere barnas mulighet for lek, hvile, livsutfoldelse og meningsfylte opplevelser og aktiviteter. Videre må barnehagemyndigheten vurdere om barnehagen tar hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn, herunder samiske barns språk og kultur. Dette er ikke en uttømmende liste.

Kravet til at barnehagemyndigheten må skaffe seg god nok informasjon, gjelder uavhengig av om saken gjelder opprettelse av ny barnehage eller endringer i eksisterende barnehage, og om barnehagen er privat eller kommunal, jf. forvaltningsloven § 17.

Lekeplassutstyr og annet utstyr i barnehagen er ikke i seg selv gjenstand for særskilt godkjenning etter barnehageloven. Det er den ansvarlige for barnehagen som må sikre at det utvises aktsomhet og treffes tiltak for å forebygge skader, jf. produktkontrolloven og forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr. Dette må eier gjøres oppmerksom på. Barnehagemyndigheten må likevel vurdere om uteområdet er egnet for barnehagedrift.

Klageadgang

Kommunens vedtak kan påklages til Statsforvalteren, jf. barnehageloven § 12. Vedtaket skal derfor inneholde informasjon om klagerett, klagefrist og mulighet til innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven § 27.